

GASK: Veselá se nedá sehnat

Ředitelka Galerie Středočeského kraje (GASK) Jana Šorfová říká, že Jana Veselá, **dědička po sochaři Veselém**, jehož ateliér již delší dobu i s plastikami chátrá ve Středoklukách, s galerií nekomunikuje. GASK přitom má v zápůjčce jednu Veselého monumentální plastiku, snažil se pro ni i sehnat kupce. Podle Šorfové se po dědičce slehla zem. Galerie má šanon korespondence, kterou jí marně zaslala.

JANA MACHALICKÁ

PRAHA Ředitelka GASK je především zaskočená prohlášením Jany Veselé (LN 14. 8.), ze kterého vyplývá, že o díla Aleše Veselého nemá žádná instituce ani sběratel zájem a všichni se k ní chovali neseriózně a laxně. Jana Šorfová má opačné zkušenosti.

Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře má ve sbírce Veselého kresby, a když v roce 2014 vznikala nová stálá expozice, zapůjčila si galerie jednu monumentální plastiku s názvem *Vstup do zákona*. „Podle smlouvy jsme si ji na svoje náklady přivezli a měli jsme ji také odvézt. Všechno běželo, jenže pak Aleš Veselý náhle koncem roku 2015 zemřel. Brzo na jaře jsme se potkali s jeho dcerou, která nám sdělila, že socha má prodejní hodnotu 17 milionů korun. Na to jsem opáčila, že takovou sumu k dispozici nemáme, ale že začnu hledat sponzory a že v regionu takoví lidé jsou, že se tomu budu věnovat,“ líčí Šorfová.

Další kontakt podle ní probíhal telefonicky, dědička se dotazovala, zda by dílo někdo koupil. „Řekla jsem, že taková věc něja-

Před pěti lety. Aleš Veselý (vlevo) při instalaci své sochy Vstup do zákona před Galerií Středočeského kraje v Kutné Hoře.

FOTO WIKIPEDIA

kou dobu trvá, že je to velká investice, ale že se tím zabývám. Upozornila jsem ji, že také musíme mít odhad od soudního znalce. A já jsem slíbila, že na tom budu dál pracovat.“

Pak se ovšem, jak říká Šorfová, po Janě Veselé slehla zem. „Tedy také už končila doba zápůjčky Veselého díla, a tak jsem ji začala znovu intenzivně shánět. Jsme veřejnoprávní instituce a musíme mít veškerou evidenci a smlouvy v pořádku.“

Šorfová vypočítává, jakou anabázi podnikala – právník GASK Veselé posílal oficiální dopisy, galerie jí psala e-maily, ředitelka

se spojila s bývalou Veselého asistentkou, kontaktovala právníka Jany Veselé, který prý reagoval vyhybavě. „Zkoušela jsem to přes izraelskou ambasádu, sama jsem ji v Izraeli sháněla, když jsem tam byla. Z našeho hlediska paní Veselá jakékoliv další jednání neznámo proč bojkotuje a staví nás do složité situace. Opakovaně jsem jí psala, že mám pro ni nabídku, aby se ozvala. Bez výsledku. Tak ať si nestěžuje, že s ní nikdo nekomunikuje,“ říká ředitelka.

„Kdyby se dělaly odhadní ceny vybraných děl a komunikovala s námi, mohli bychom dál jednat o koupi, protože Středočeský kraj

nás v tomto směru podporuje a poskytuje nám prostředky na akvizici. Takhle nemůžeme dělat nic, máme svázané ruce. Volali nám i z jiných institucí a jsou na tom stejně. Jana Veselá prostě nekomunikuje. Mám šanon korespondence, protože si musíme krýt záda. Plastika stojí v Kutné Hoře bez smlouvy, ale není to naše vina.“

Šorfová si uvědomuje, že sochy je třeba zachránit, aby se nerozkradly a nezničily, protože osud areálu je nejistý. Pokud odvolací soud exekuci potvrdí, jsou v přímém ohrožení. Proslychá se, že podnikatel Alexandr No-

vanský, který areál v exekuci vydražil, v něm chce provozovat penzion s kasinem, protože lokalita je v blízkosti ruzyňského letiště.

Šorfová připomíná, že v Kutné Hoře je velký areál, kde by se sochy mohly deponovat, a že peníze by z kraje na transport sehnali. „Spousta lidí se ozvala, že by případně pomohli s převozem, ale my nemůžeme ty sochy zachraňovat a odvázet bez domluvy s majitelem. Kdyby paní Veselá začala komunikovat, všechno by se mohlo vydat správným směrem a jistě by se našlo řešení, jak některé odkoupit,“ dodává Šorfová.

Na naše knihy si jiní netroufají

Jan Popelář se narodil před třiceti lety v Česku, ale poslední roky žije v Nizozemsku. Před dvěma lety stál u zrodu amsterodamského nakladatelství **Boycott Books**, které se věnuje literatuře pro děti a mládež.

RADIM KOPÁČ

České literatury tu vyšly v překladu ceněné tituly Jiřího Dvořáka a Marie Štumpfové (*Jak zvířata spí*), Taťany Rubášové a Jindřicha Janičky (*Podivuhodná roboti expedice*), Evy Macekové (*12 hodin s Oskarem*) nebo Vojtěcha Maška a Chruďose Valouška (*Panáček, pecka, švestka, poleno a zase panáček*).

LN Proč knihy pro děti?

Vždycky mě na obrázkových knihách bavila ta různorodost výtvarných stylů, způsobů vyprávění a provedení. Pořád je tu něco nového a překvapivého, pořád spousta problémů, které je zábava řešit: pro jakou věkovou skupinu kniha je, bude čtenáře bavit, jak by měla být nejlíp vyištěna, jakou vazbu, jaký papír vybrat, jak funguje scénář s ilustracemi – a říká ta kniha vůbec něco podstatného?

LN A proč ten „bojkot“ v názvu? Co bojkotujete?

Když jsme začali přemýšlet, jaké bychom vlastně chtěli mít nakladatelství a jaké knihy vydávat, uvědomili jsme si, že náš přístup nebude mít nic moc společného s praxí jiných, zavedených nakladatelů. Trh s dětskými knihami je zahlcený nesmysly. Nedostatečná vize i propagace se řeší vydáváním velkého množství knih s nadějí, že se něco chytne a dobře prodá. Nás zajímá kvalitní kniha a efektivní propagace. Chceme vydávat omezený počet titulů ročně, tak třicet knih, a pro různé věkové kategorie.

LN Jak funguje knižní trh v Nizozemsku? Jsou tituly z vaší produkce vidět, ví se o nich, nebo jim dávají na frak globální bestsellery?

Těžko říct. Mám pocit, že těch globálních bestsellerů mezi knihami pro děti zase tolik není. A naše knihy to rozhodně vidět jsou, právě proto, že jsou úplně jiné – jiný nakladatel by je asi nevydal. Bud proto, že o takových knihách vůbec neví, nebo by si netroufl, anebo proto, že by nevěděl, jak je prodávat. Vydávat „jiné“ knihy je naše tržní strategie a zároveň identita. Kdybychom vydávali průměrnější tituly, myslím, že bychom na frak dostávali. Naše knihy mají ale slušnou publicitu jak v Nizozemsku, tak v Belgii a všechny recenze byly zatím veskrze pozitivní.

LN Pozitivní recenze stačí k dobrému prodeji?

Pro většinu knih děláme taky propagační materiály, jako plaká-

Jan Popelář

FOTO ARCHIV JP

ty, pohlednice, záložky nebo balící papíry, které posíláme vybraným obchodům a knihkupectvím. Těšíme se navíc velké podpoře od mnoha – i velkých – knihkupectví, která dělají našim knihám speciální výlohy, jakmile vyjde nový titul.

LN Vydáváte mimo jiné překlady české literatury. Je o ni v Nizozemsku pojem?

V Nizozemsku se samozřejmě o české literatuře ví a nejde jenom o Milana Kunderu. Takový Bohumil Hrabal je, myslím, v nizozemštině taky celý. Čtenářský a nakladatelský zájem sice není dneska tak velký, jako byl těsně po revoluci v devětaosmdesátém, ale překlady českých knih u nás vycházejí každoročně. Velkou zá-

sluhu na tom má literární agent a překladatel Edgar de Bruin, který českou literaturu velmi aktivně propaguje. Ze současných autorů je v poslední době velmi úspěšný Marek Šindelka: jeho poslední dvě knihy posbíraly vynikající recenze a dělaly se dotisky.

LN Vy jste slavili úspěch s knihou Panáček, pecka, švestka, poleno a zase panáček. Nedávno získala cenu Zilveren Penseel. Pomůže to knize na trhu?

Ano. Zilveren Penseel, tedy Stříbrný štětec, je nejprestižnější cena pro ilustrovanou knihu v Nizozemsku. Uděluje se každoročně skoro čtyřicet let. Každé dítě tu stříbrnou nálepku pozná. V minulosti tu cenu získali například Blexbolex, Dick Bruna, Kitty Crowtherová nebo Quentin Blake. Maškova a Valouškova kniha se ale prodávala dobře i před tímhle oceněním – mimo jiné díky sérii výstav, které jsme organizovali v Belgii a Nizozemsku, a díky nadšeným recenzím v důležitých celostátních denících, které vyšly totiž, co *Panáček* získal italskou Bologna Ragazzi Award. Co zbývalo z nákladu před Zilveren Penseel, se doprodalo velmi rychle. Takže jsme dělali před pár týdny dotisk, což je sedm měsíců po vydání takové knihy opravdu báječné.

LN Co říkaly ty ohlasy na knihu?

Nemusíte být žádný znalec, abyste viděl, že v rukou držíte výjimečnou knihu. Má prostě všechno: skvěle napsaný příběh, origi-

nální ilustrace a úžasný design. Edgar de Bruin pak vyhotovil brilantní překlad, bez kterého by titul jistě nebyl tak úspěšný.

LN Co vás osobně zavedlo do Nizozemska?

To je takový už skoro klasický příběh: do Amsterdamu jsem odjel studovat a asi po půl roce jsem tady potkal jednu Holanďanku – a už jsem se do Čech zpátky nevrátil.

LN Našel by Amsterdam s Prahou nějakou společnou notu?

Myslím, že Amsterdam nemá s Prahou nic moc společného, obě města jsou úplně jiná víceméně v každém myslitelném ohledu. Snad jenom ten obrovský turistický mají společný...

LN Co má nakladatelství Boycott Books dál v edičním plánu?

V edičním plánu toho máme na příští rok spoustu, skoro dvakrát tolik knih oproti letošnímu roku. Bude to bomba. Připravujeme edici obrázkových knih s dívčími hrdinkami od portugalských, francouzských a švýcarských autorů. Vyjednáváme licenci na jednu fantastickou knižní sérii z Japonska. A dokončeny by měly být i některé projekty, na nichž pracujeme s nizozemskými ilustrátory.

LN A česká kniha?

Minimálně jedna česká kniha napřesrok vyjde.

Autor je literární a výtvarný kritik

Židovští autoři na festivalu Věčná naděje

MARTA ŠVAGROVÁ

PRAHA HAMU, Rudolfinum, Obecní dům a kostel sv. Šimona a Judy v Praze a Kulturní dům v Terezíně budou od neděle svědky dalšího přiblížení tvorby skladatelů, které kromě toho, že byli vrstevníky, spojuje i jejich tragický osud – po terezínském věznění je vesměs v letech 1944 až 1945 čekala předčasná smrt.

Festival nazvaný *Věčná naděje: Gustav Mahler a terezínští skladatelé*, který potrvá do 25. srpna, otevrou v neděli 18. srpna v sále Martinů na pražské HAMU skladby Hanse Krásky a Gideona Kleina. Zahajovací koncert obstará smyčcové trio Virtuosi Brunenses a sólisté baletu plzeňského Divadla J. K. Tyla. V pondělí festival pokračuje v Rudolfinu koncertem komorních skladeb Zikmunda Schula, Erwina Schulhoffa, Leoše Janáčka a Antonína Dvořáka, které provede Petrof Piano Trio. V Terezíně se v Kulturním domě v úterý 20. srpna představí americký Black Oak Ensemble. Na programu jsou díla Dicke Kattenburga, Gideona Kleina, Hanse Krásky a Sándora Kutího. Tamtéž se uskuteční koncert ke 100. výročí narození Gideona Kleina. Kromě jubilatovy *Sonáty pro klavír* v provedení Iva Kahánka a *Tria pro housle, violu a violoncello* je program složen ze skladeb Leoše Janáčka (*Sonáta 1. X. 1905 Z ulice*), Viktora Ullmanna (*Sonáta č. 6*) a Hanse Krásky (*Passacaglia a fuga pro smyčcové trio*).

Sopranistka Irena Troupová a pianista Jan Dušek jsou interprety čtvrtého koncertu v pražském Obecním domě. Provedou například *Suitu pro klavír* Pavla Haase, výběr z Schulhoffových *Písní* na verše ze sbírky *„Die Garbe“* Hanse Steigera či *Tři písně* na texty Franze Werfela od Hanse Winterberga... Další koncert se odehraje opět v Rudolfinu (v pátek 23. 8.) a závěrečný v kostele sv. Šimona a Judy v Praze (v neděli 25. 8.) – ten se v druhé polovině bude věnovat skladbám Gustava Mahlera. Účinkují Martinů Voices se sbormistrem Lukášem Vasilkem a Bennewitzovo kvarteto.

Pořádající nadační fond Věčná naděje spolu s Institutem terezínských autorů připravil také do Terezína na dny 19.–22. srpna Mezinárodní setkání studentů. Toho se jako host zúčastní i paní Doris Grozdanovičová, jež terezínském věznění přežila.

FILM A TELEVIZE

Vraťte mi dítě, prosí herečka z Hry o trůny

PRAHA Herečka Josephine Gillanová, která na sebe upozornila rolí prostitutky Marei v seriálu *Hra o trůny*, na sociálních sítích zveřejnila prosbu o pomoc. Izraelská správa sociální péče jí zabavila dceru a Gillanová se hodlá soudit. Herečka na Twitteru zveřejnila i video z incidentu. Gillanová se dříve živila jako prostitutka a pornoherečka, dceři Glorii je osm měsíců. jto

Více čtěte na

LIDOVKY.cz